

JE MOŽNÉ ÚSPEŠNE LIEČIŤ NIKOTINIZMUS ?

Bojnice, 16.X.2009, XXX. Kongres GP

Paulovič D : Odd PaE FN NITRA

Mortalita pripočítateľná rizikovým faktorom

- 10 rizikových faktorov spôsobuje viac než tretinu úmrtí vo svete.
- Predčasná mortalita a morbidita:
 - **cholesterol - 4.4 mil úmrtí (7.9% zo všetkých)**
- 40.4 mil DALYs* (2.8% zo všetkých)
 - **fajčenie - cca 5,6 mil úmrtí/v r.2025-10 mil/**
 - **vysoký krvný tlak - 7.1 mil úmrtí**

*DALY; disability-adjusted life years

The World Health Report 2002.

Fajčenie-najrozšírenejšia toxikománia

Vo svete fajčí 1,6 miliardy ľudí

Úmrtia zapríčinené fajčením:

Každých 8 sec. zomrie 1 fajčiar !

Vo svete 5,6 mil, EÚ vyše 600000,

SR temer 12000 osôb

Nárast fajčenia: Afrika, Ázia, rozvoj. štáty

Pokles : Severná Amerika, EÚ

Fajčenie-preventabilná príčina smrti!

+ obezita, alkoholizmus...

Fajčenie- závislosť na nikotíne

Závislosť heroínového typu /Dg:F 17/

Genetika: -Enzým CYP 2 A_P /odbuřava 60-80% nikotínu na kotidín/. Pac.s 2 funkč.a lelamí rýchle odbuřavajú nikotín- rýchlejší vznik závislosti.

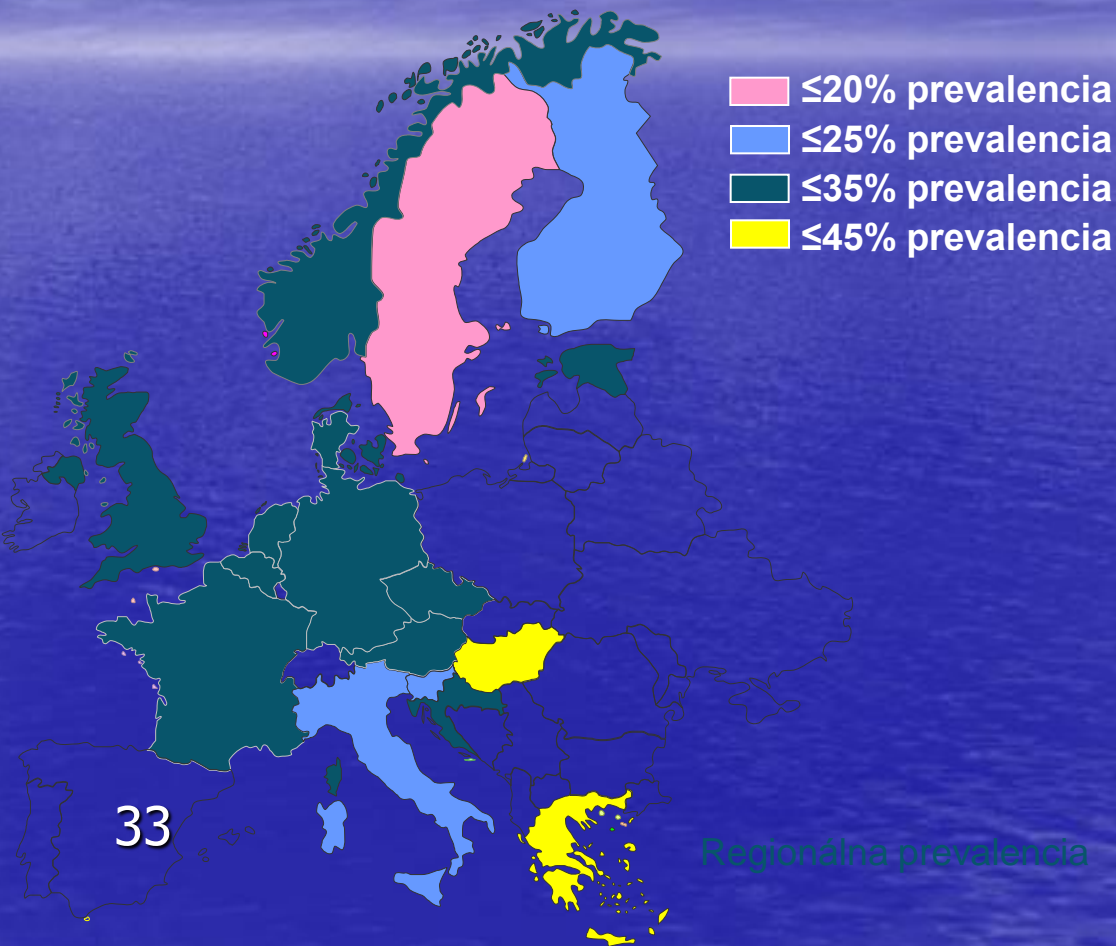
-Metabolizmus dopamínu /osoby s nízkou hladinou sa stanú skôr fajčiarml/.

Fagerstromov dotazník- stupeň závislosti

Fajčiari v EÚ

- 215 miliónov Európanov fajčí^{1,2}
- Celková prevalencia u dospelých 1999-2001 (%)³

– Austria	29
– Belgium	31
– Croatia	30
– Czech Republic	29
– Denmark	30
– Estonia	29
– Finland	23
– France	27
– Germany	35
– Greece	38
– Hungary	42
– Iceland	24
– Italy	25
– Netherlands	33
– Norway	32
– Slovenia	24

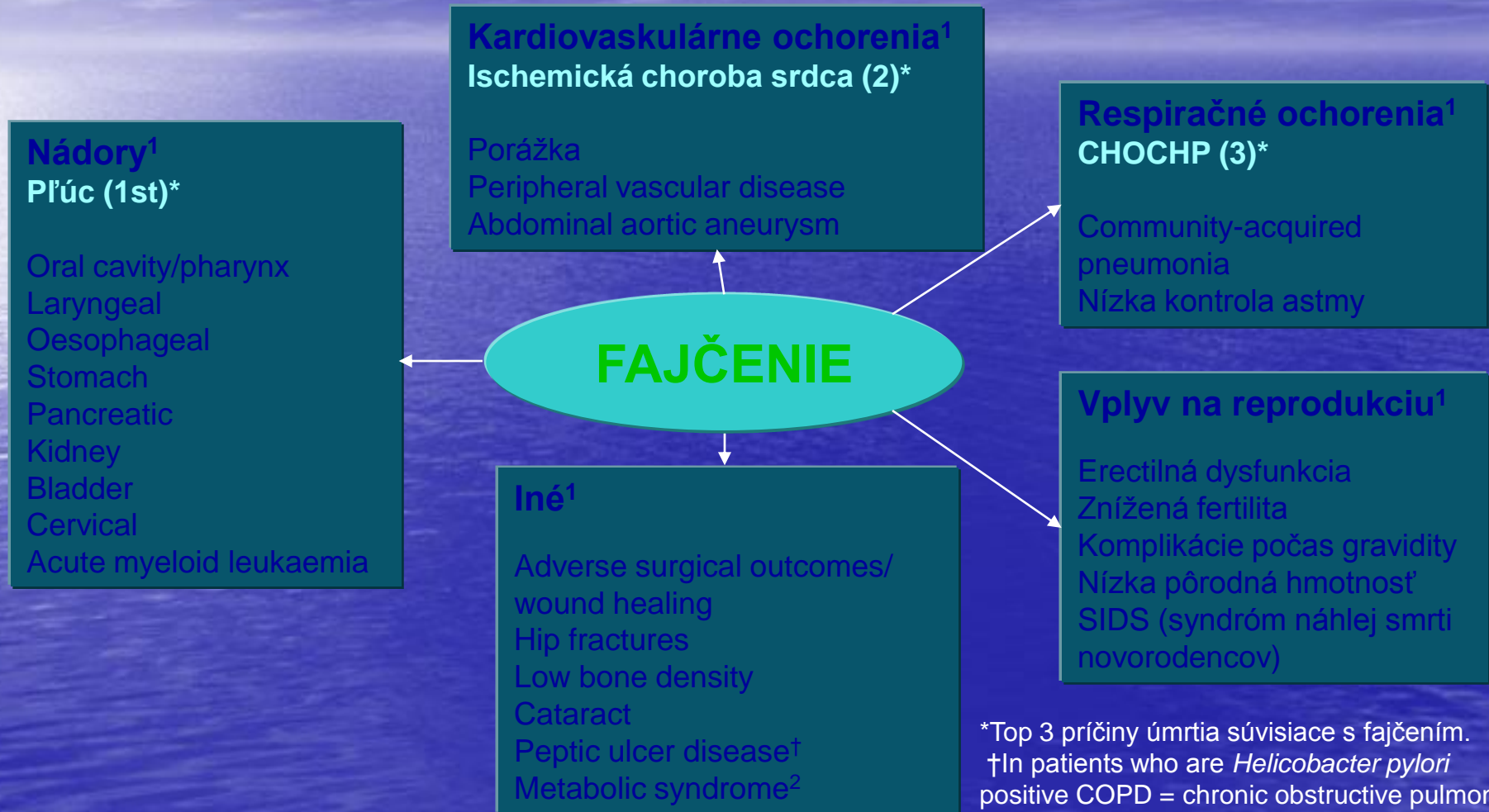

1. Moving towards a tobacco-free Europe. The European report on tobacco control policy, 1997-2001. Press release EURO/02/02. Available at: http://www.euro.who.int/medicentre/PR/2002/20020214_1. Accessed 20 December 2006. 2. The European Health Report 2002, WHO regional publications. European series No. 97, Copenhagen. 3. The World Health Organization. Regional Office for Europe. Table 1. Smoking prevalence in adults (%), 1994-1998 and 1999-2001. Available at: http://www.euro.who.int/EN/ViewNews.aspx?NewsID=20030823_2. Accessed 20 December 2006.

Fajčenie a KV ochorenia v Európe²

- Fajčenie každoročne zabije **1.2 milióna** ľudí v Európe
 - **450,000** zomrie pre KV ochorenia
- V Európe, počet ľudí umierajúcich na KV ochorenia pre fajčenie vzrástol o **13%** - rok 1990 vs.rok 2000
- Fajčenie vo viacerých Európskych krajinách pokleslo, ale tento trend sa v súčasnosti spomaľuje
- Ženy v súčasnosti fajčia porovnateľne s mužmi a dievčatá často fajčia viac ako chlapci

Fajčenie je rizikový faktor viacerých ochorení

*Top 3 príčiny úmrtia súvisiace s fajčením.

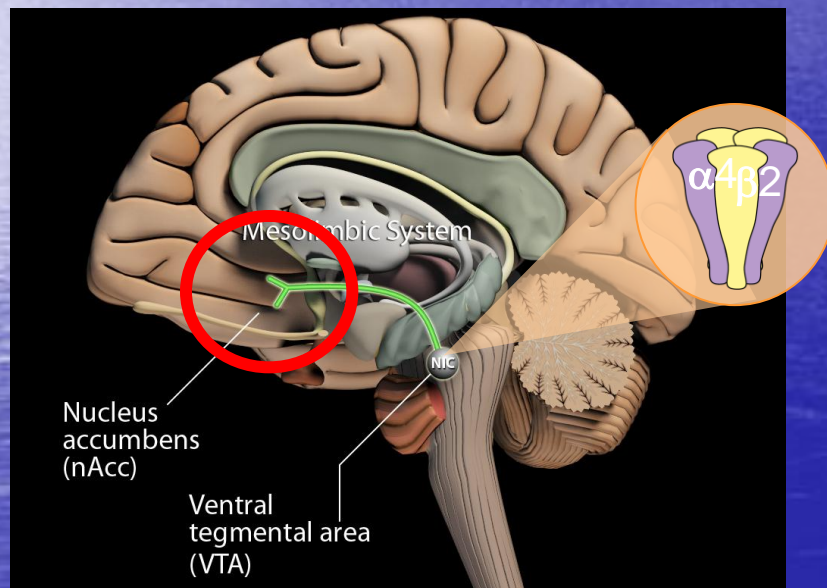
†In patients who are *Helicobacter pylori* positive COPD = chronic obstructive pulmonary disease SIDS = sudden infant death syndrome

- Príroda vybavila človeka systémom, ktorý ho núti vyhľadávať pôžitky a slasti. Niekomu stačí pohárik whisky, inému sex, niektorým čokoláda alebo cigareta. Za všetkým stojí **dopamín** a **mechanizmus odmeny** / stredný mozok /.

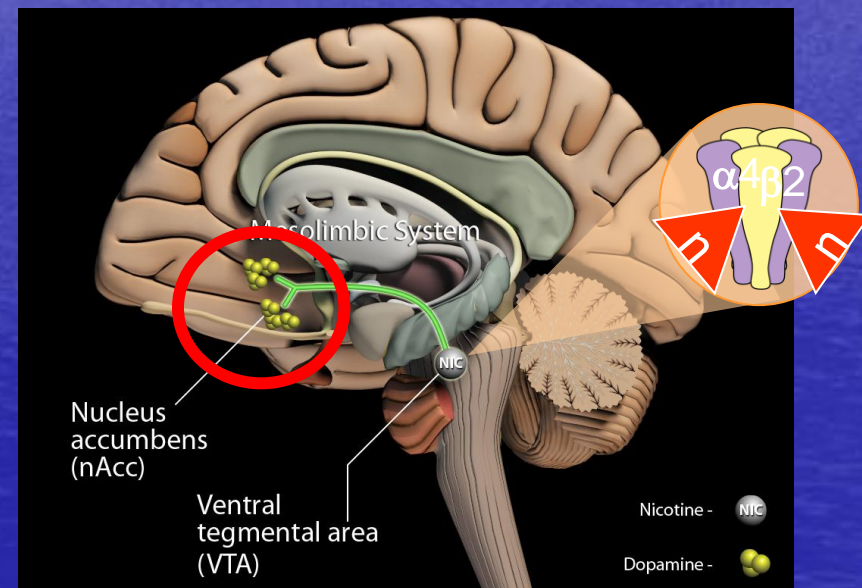
Mechanizmus účinku nikotínu v CNS

Bez nikotínu

Bez nikotínu , bez dopamínu:
a/Nervozita
b/Podráždenie

S nikotínom

S nikotínom, veľa dopamínu:
a/Pocit uspokojenia, blaha
b/Vyššia sústredenosť
c/Vyššia výkonnosť

Odvykacia liečba nikotinizmu

- **Nefarmakologická-** psychosociálna podpora-individuálna a skupinová/cost-effectiveness/,psycholog,akupunktúra,.../,AgNO₃ výplachy,hypnóza,lobelín...
- **Farmakologická- Nikotínové náhrady:** Žuvačky/Nicorette 2,4mg-6-12 denne 3 mes-max 1 rok/. Náplaste-Nicorette patch 5,10,15mg/16 hod, Nicotinell TTS 7,14,21 mg/24 hod-max za 4-9 hod,nižšia hladina ako cig.a žuv.-aplik.8-12 týžd.,Nicorette inhaler/caps.10 mg-hodiny-2 dni-1 inh.=O,Immol/l Nic.,Nicotine nasal spray- O,5mg nicotínu v l d.-abstin.do 26%, Nicotinel.
- **Bupropion /Zyban,Welbutrin/-** antidepresívum,
- 150 mg amfebutamoni hydrochlor.,Dávkovanie:l.t.150mg,2.t.300mg-prestať fajčiť do 2 týžd.,ak nie do7.t.-vysadiť - 30% úspešnosť
- **Champix /vareniklín/-44% úspešnosť**
- **Biorezonancia (BICOM 2000)- úspešnosť podobná placebo.**
- **Kombinovaná liečba-** Bupropion+Nikotínové náhrady-účinnosť až 35 %/nos spray lepšie/. Champix + Bupropion, Champix+nikot.žuvačky a náplaste.
- **Nemocničná liečba-** do 8 dní, intenzívny individuálny l skupinový program s komplexným edukačným programom a využitím psychológa, súčasne s farmakologickou liečbou + manažment stresu,nutrícia,zdravotné následky fajčenia,telesné cvičenia,duševný stav...

CHAMPIX – liečba 25 pacientov (marec- máj 2008) – 68% úspech

P.Č.	Vek	Pohlavie	Počet cig.	Roky fajč.	Vzdelanie	Počet pok.	Týž. TH	Nežiadúce účinky			Zlyhanie
								Nausea	Cephalea	Iné	
1.	38	ž	16	15	S	2	4				X
2.	48	m	38	23	V	3	7		X		
3.	26	m	14	9	S	2	6				X
4.	34	ž	19	16	Z	3	6	X		X	
5.	59	m	22	31	V	5	8				
6.	47	m	24	27	Z	3	6				
7.	49	m	30	28	S	4	6				
8.	55	ž	15	26	Z	5	2	XX	X		X
9.	57	ž	40	30	S	3	8				
10.	62	m	24	41	V	4	6				X
11.	66	m	22	43	Z	6	7	X			
12.	29	ž	12	11	V	3	5		X		
13.	70	m	15	43	S	4	7				
14.	62	m	20	32	Z	3	5				X
15.	43	m	28	23	S	4	5			X	X
16.	29	m	21	11	S	3	6				
17.	35	ž	18	17	S	4	6				
18.	41	m	25	20	V	4	7				
19.	26	m	20	8	V	2	6	X			
20.	47	ž	16	22	S	4	6				
21.	29	ž	15	10	S	3	6				
22.	37	m	26	17	S	4	7	X			
23.	56	ž	18	23	S	5	7				X
24.	45	m	22	25	V	5	6				
25.	28	m	20	11	S	4	6			X	X
R	44,7		21,6	22,5		3,7	6,0				

Liečba nikotinizmu- kazuistiky

Pac.č.1: žena, 58 r., fajčila 32 r. 20 cig.denne

Manžel F, zomrel na Ca pľúc 59 r., a-s obliterans

OA: Časté infekty DC, nádcha celoročná, vyš. pred TEP-r.04

Záver: CHOCHP II-. Rh.vasomotorica, Nikotinizmus/Fagerstrom-8 b

Th: Spiriva Respimat 2xR, Solmucol 2x1,

Dop.: Nefajčiť, operácia v CA možná, riziko stredné. Zahájená antinikotínová liečba Zybanom 300mg+Nicoret. žuvačky.

Liečba trvala 6 t., pac. doteraz nefajčí, došlo k zlepšeniu FVC o 300 ml, zlepšenie dušnosti, vyhladenie vrások-vyzerá mladšia o 5 r.

Chuť na cigaretu občas má, na kontroly chodí pravidelne 3-4 x ročne, chôdza po implatntácii TEP zlepšená, chodí opaličke.

Nefajčí už 5 rokov.

Pac.č.2.: muž, 54 r., Ing., štátny zam., fajčil 34 r., 25 cig.

1.vyš.-r.2004 pre kašel s exp., dušnosť po námahe, liečený pre vys.TK a ICHS-alg.formu 3 roky. Sám prejavil ochotu prestať fajčiť, 2x bol neúspešný/vydržal max.3 týždne/.Fagerstrom: 7 bodov.

Pl'.vyš.: RTG sn pl'.-negat., Spirometria: VPO ľahk.st., BDT: negat

Záver: CHOCHP I., Nikotinizmus, M.hypert., ICHS comp.

Th: Atrovent 3x2 vd., expektoranciá p.p., Welbutrin 300 mg 6 t.,
prvé 3 t.+Nicorette žuvačky 2-3 denne.

Po 6 t.liečbe pac.abstinoval 3 roky, znova začal fajčiť po oslave v práci s alkoholom a 2-3 cigarety, potom pravidelne 10-15 cig., sám si kupoval nikot.žuvačky /denne 2-4/, fajšil do 10 cig.

V r.08 prišiel sám, že chce prestať fajčiť. Zahájená liečba Champixom podľa štand.schémy-7 týžd., nefajčí 2 roky.

CHOCHP stabiliz., zlepš.FVC o 150 ml, ICHS comp., TK v norme, chuť na cigaretu občas má pri návšteve pohostinstva a pive.

Kontroly 2x ročne, Atrovent prestal užívať, doporučené nechodiť do zariadení kde sa fajčí.

Pac.č.3.: muž, 42 r., ID 6 r.pre schizofréniu,fajčil 30-40 cig. 16 r.

Prvé vyš.: r.2003- sám chcel prestať fajčiť/nevládal hrať futbal/. Bral trvale lieky od psychiatra /antidepresíva, sedatíva/.

Pl.vyš.: RTG sn pl.-negat., fyzik.nález bpn, Spirometria: naznačená obstr.MDC
Antinikotínová liečba v r.03: Welbutrin 300mg 8 t.,+Nocot.žuvačky /3-4 denne/
Nutná spolupráca s psychiatrom na predpisovanie Welbutrínu a úpravu Th
schizofrénie. Fagerstrom: 8 b.

Pacient nefajčil 5 rokov, prišiel znova v júni t.r. a chce znova prestať fajčiť/40 cig/deň/.

Zova začal fajčiť po relapse schizofrénie /psychiater mu odporučil fajčiť,aby bol kludný/.

Antinikotínová liečba: Champix podľa štand.schémy, 2 týždne fajčil 2-3 cig.denne, pri nervozite zvýšená dávka antidepresív /po porade s psychiatrom/, liečba trvala 8 t.

Pre zlú finančnú situáciu /ID/ dostal 2 balenia Champixu zdarma/, nefajčí 2,5 mesiaca.

Nutné častejšie kontroly á 1 mes.,kontroly u psychiatra, doporučené začať znova rekreačne športovať 3x týžd./tenis, zákaz alkoholu, stále máme telefonický kontakt/

Nikotinizmus- odporúčania

1. Pýtať sa na fajčenie pri každej návšteve pacienta
2. Ak fajčí, informovať o škodlivosti fajčenia
3. Ponúknuť liečbu/motivovať/,alternatívy liečby
4. Vyplniť Fagerstromov dotazník /nad 6!//.....
5. Zvoliť tú najvhodnejšiu modalitu Th /individ.
6. Zapojiť rodinu, spolupracovníko, GP,špecialisti
7. Nutné pravidelné kontroly /týžd.,mes,polrok,rok..
8. Pri zlyhaní motivovať,liečbu možno opakovať
9. Riešiť laps a relaps, nežiadúce účinky liečby!KI.
10. Vypracovať písomný plán liečby,kontroly,tel.č.!

Otázky:

1. Na následky fajčenia ročne zomrie vo svete
 - a/ 20 mil osôb
 - b/ 12 mil
 - c/ 5,6 mil

2. Závislosť na nikotíne je podobná ako:
 - a/ závislosť na marihuane
 - b/ závislosť na tvrdé drogy
 - c/ ľahšia ako závislosť na alkohole